

N:o 139.

Af Herr **P. Siljeström**: *Om skjutsskyldighetens och breffpostföringens skiljande från jordbruket samt anvisande af postverkets besparingar till ytterligare utsträckning af postdiligensväsendet.*

En stående riksdagsfråga har under långliga tider varit den om jordbrukets befriande i större eller mindre mån från tungan af skjutsskyldigheten. Det skulle ock vara fullkomligt öfverflödigt att yttra ett enda ord om allt det obilliga, ja kränkande uti denna slags hofveriskyldighet, som så länge hvilat tungt öfver Svenska jordbruksnäringen. Deremot torde med skäl både kunna och böra sägas, att nu, om någonsin, tiden är inne att rätta ett så oerhördt missförhållande, ja att omsider fullkomligt afskaffa denna qvarlefva från en tid af allmogens förtryck under de rådande klasserna. Dels synes nemligen det bekymmersamma tillstånd af den ifrågavarande riksviktiga näringsgrenen, hvaröfver ej utan skäl klagas — man må rörande orsakerna dertill resonnera hur man behagar — ändock böra mana att göra allt hvad som rimligen kan göras till lindrande af den förhandenvarande förlägenheten; och ingenting kan väl i det fallet vara mera på sin plats än afflyftandet af hårda och orättvisa skattebördor. Dels bör ock jordbruksnäringen med rätta kunna fordra, att sedan den numera genom statsmagternas beslut blifvit för sin del ställd på den fria täflans grund — hvar emot, efter mitt förmenande, ingenting kan vara att invända — och ej åtnjuter några särskilda förmåner, densamma åtminstone bör befrias från de särskilda olägenheter, som tillkommit genom samma statsmagters åtgöranden. Och slutligen kunna ej heller några allvarsamma praktiska svårigheter sägas möta genomförandet af en fullständig och till grunden gående reform i detta hänseende. I sjelfva verket kan allting sägas vara väl förberedt, sedan numera under större delen af året ångbåtsfart eger rum kring våra kuster och på våra inre vatten, — sedan jernvägar genomkorsa landet i åtskilliga af de för samfärdseln viktigaste riktningar, — sedan postdiligenser blifvit inrättade på ett betydande antal kommunikationslinier äfven

af mindre vigt, och sedan slutligen den i lag bestämda skjutslegan omsider stigit så högt, att det på de aldra flesta ställen icke torde möta några hinder att till ungefärligen detta pris genom frivilliga ackorder föranstalta om skjutsbefordring. Under sådana omständigheter synes ingenting annat återstå än att, med upphäfvande af ett sekelsgammalt våld — ty våld är det i grunden, om än vordet lagligt — förklara jorden fri från alla slags skyldigheter i detta afseende, och i stället erkänna den grundsatsen, att skjutsning, likasom hvarje annat arbete, må köpas till det pris, som genom fri täflan kan betingas; — att ingen annan än den, som betjenar sig af skjutsen, bör betala detta pris; — och att i detta fall, lika så väl som i andra, ingen må kunna tvingas till ett arbete, om hvars förrättande till öfverenskommet pris ej förut aftal blifvit träffadt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får jag ödmjukligen föreslå: att jorden befrias från alla lagliga skyldigheter, af hvad namn de vara må, i afseende på fortskaffandet af personer, bref eller fraktgoods; — att vederbörande myndigheter må åläggas att på de ställen, der det kan finnas behöfligt, genom frivillig entreprenad samt till de lägsta priser och i öfrigt bästa vilkor, som kunna erhållas, föranstalta om inrättande af skjutsstationer och herbergen för resande, äfvensom på enahanda sätt vidtaga nödiga anordningar för postbefordringen; — att jordens befrielse från dessa skyldigheter må inträda i den mån sådant kan ske, dock med förbehåll att reformen bör fullständigt vara genomförd inom högst fem år från den dag, då förordningen derom utfärdas; — samt slutligen att, till lättnad härvid, postverkets besparingar, i fall sådana uppstå, må, så vidt möjligt är, användas för ytterligare utsträckning af postdiligensväsendet.

Om remiss af denna min vördsamma motion till vederbörligt Utskott får jag ödmjukast anhålla.

P. A. Siljeström.